

På grund af tilgang af nye lodserier og forøgede udgifter til fartøjsanskaffelser mv. blev Lodsreguleringsfondens økonomi i årene efter 1975 imidlertid stærkt forringet. For at bevare lodsvæsenet som selvfinansierende er det derfor ved den gældende lodslov, lov nr. 116 af 21. marts 1979, bestemt, at samtlige lodserier skal være tilsluttet Lodsreguleringsfonden. Det blev endvidere besluttet, at alle lodserier skulle indbetale samme procentvise afgift af deres indtægter til Lodsreguleringsfonden. Afgiften kunne maksimalt udgøre 80 % af lodsbetalingen. De beregninger, der var foretaget i forbindelse med lovens gennemførelse, viste, at det ville være muligt at gøre lodsvæsenet selvfinansierende inden for disse rammer. Udviklingen viste imidlertid, at dette ikke var muligt; og derfor blev lodsloven ændret ved lov nr. 367 af 7. juni 1989, således at hele betalingen tilfalder Lodsreguleringsfonden, der herefter stiller materiel til rådighed for lodserierne, samt afholder lønudgifter og andre udgifter. Lodserne er herefter blevet anset for at være statsansatte lønmodtagere.

Ved lovændringen i 1989 er der endvidere af hensyn til miljøet indført lodspligt for skibe med farlige laster, der ikke er under gennemsejling.

Den gældende lodslov af 1979 med ændringer fra 1989 er nærmere beskrevet nedenfor under punkt 3.1 Lodslov.

2.2 Konkurrencerådets anbefaling

I sommeren 2002 indledte Konkurrencestyrelsen på eget initiativ en undersøgelse af lodsvæsenet. Som følge af undersøgelsen leverede Konkurrencestyrelsen i efteråret 2003 et notat over undersøgelsen til Konkurrencerådet. På baggrund heraf har Konkurrencerådet den 26. november 2003 blandt andet udtalt:

- Konkurrencerådet foreslår ... en konkurrenceudsætning af lodsvæsenet i overensstemmelse med følgende forslag. ...
- Rådet foreslår i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5, at lodsloven ændres, således at lodsvæsenets og de autoriserede havnelodisers eneret til at lodse skibe i dansk territorialfarvand og danske skibe mellem dele af dansk territorialfarvand og fra dansk territorialfarvand og til Østersøen og Nordsøen, jf. lodslovens § 7, stk. 1 og 2, ophæves. Det skal i den forbindelse præciseres, at skibe både skal kunne rekvirere lods hos lodsvæsenet eller hos konkurrerende udbydere, der opfylder lovens uddannelseskra­v og krav til udøvelse af lodsvirksomhed.
- Rådet foreslår desuden, at der oprettes en tillægsuddannelse til på åbne, gennemsigtige og ikke-

diskriminerende vilkår at uddanne sig som lods. Alle lodser skal påtage sig sidemandsoplæring, eventuelt mod betaling, og uddannelsen skal være tilgængelig for alle ansøgere, der i øvrigt opfylder de fastsatte uddannelsesmæssige krav til at blive lods.

- Rådet foreslår, at der fastsættes åbne, gennemsigtige og ikke diskriminerende krav for etablering af lodsvirksomhed.
- Rådet foreslår, at forsyningspligten i lodsloven bliver præciseret. Rådet foreslår, at lodsvæsenet fortsat pålægges forsyningspligten i alle danske farvande.
- Rådet foreslår endvidere, at lodslovens § 9, ændres, således at de faste takster for lodsninger ændres til en maksimaltakst for lodsninger, som skal gælde for alle aktører inkl. lodsvæsenet.
- Rådet foreslår, at lodsvæsenet pålægges at udbyde konkrete lodsninger, som lodsvæsenet vurderer, vil være underskudsgivende ved maksimaltaksten, på en dertil indrettet portal. Hvis ingen andre aktører ønsker at udføre den pågældende lodsnings til maksimaltaksten eller derunder, skal lodsvæsenet udføre lodsnings.
- Rådet foreslår, at lodsvæsenet kompenseres for opretholdelsen af forsyningspligten, hvis maksimaltaksten ikke dækker omkostningerne ved opretholdelsen af forsyningspligten.
- Rådet foreslår samtidig, at der åbnes mulighed i lovgivningen for, at det konkret kan besluttes at pålægge en anden udbyder forsyningspligten i et afgrænset område, for eksempel gennem udbud, hvis lodsvæsenet ikke kan opretholde kompetencen i det givne område. Rådet foreslår, at vedkommende udbyder i så fald skal overtage lodsvæsenets pligter og rettigheder i det pågældende farvand.
- Rådet foreslår, at der oprettes en lods­fond, som skal udbetale kompensation til lodsvæsenet (eller den aktør, der måtte være pålagt forsyningspligt) efter nærmere angivne retningslinjer til dækning af ekstraudgifter ved udførelse af underskudsgivende lodsninger.
- Rådet foreslår, at alle lodser, autoriseret i Danmark, får pligt til at indbetale en nærmere fastsat procentdel af enhver lodsnings til den nyoprettede lods­fond til dækning af udgifter til opretholdelse af forsyningspligten.
- Rådet forudsætter, at den til enhver tid relevante tilsynsmyndighed på lodsområdet, som skal administrere den relevante lovgivning, bliver ansvarlig myndighed for uddannelse af lodser, ud-